1940 ий
21
МАРТ
№ 27 (640)
Акше 5 ыр.

10-шо ИЙ ЛЕКТЕШ

Чыла эллаке пролетарий-шамыч, ушныза!

Рвезе коммунист

ВЛКСМ
Маробком
ден
Горком
орган

Областной партийный конференцийын решенийжым шуктышаш верч большевистский кучедалаш

Ме таче XIX марийский областной партийный конференцийын резолюцийжым печатлена. Тиде резолюцийыште марийский партийный организацийын сеҥымашыжешамыч, тудын пашаштыже улшо ситыдымашыже-шамыч ончыктальныт. Областной партийный конференций шке резолюцийыштыже партийный организаций ончылан, тыгак советский, комсомольский, профсоюзный да хозяйственный организаций-шамыч ончылан боевой задача-шамычым шынден.

Областной партийный конференцийын резолюцийже республикысе комсомольский организацийын пашаштыже да илышыштыже моткоч кугу значенийым иметла.

Республикысе комсомольский организаций XVIII партийный с'ездын да ВЛКСМ ЦК VIII ден IX пленум-шамычын решенийышт деч вара шке пашажым икмыняр перестроитлен. Шуко комсомольский организаций-шамыч государственный ден хозяйственный пашаште активно участвоватлаш тӱҥалыныт. Туге гынат, комсомольский организацийын пашаштыже але ятыр ситыдымаш-шамыч улыт. Партийный конференций тыгай главный ситыдымаш-шамычым ончыктен: „... Комсомольский организаций-шамыч ВКП(б) XVIII с'ездын да ВЛКСМ ЦК-н пытартыш пленумжо-шамычын решенийышт основеш шке пашаштым пеш эркын перестраиватлат. Политико-воспитательный пашам, путыракшым колхозный молодежь коклаште, лушкыдын шындыме, первичный комсомольский организаций-шамычым чыла колхозлаште ыштыме огыл, школлан полыш ситышын ок пуалт да пионерский пашам вуйлатымаш лушкыдын шуктылтеш.

... Конференций ВЛКСМ обком деч да чыла комсомольский организаций-шамыч деч ВЛКСМ ЦК X пленумын решенийже - шамычым шукташ, комсомолын кушмыжо шотышто, путыракшым пашазе ден колхозный молодежь шотеш кушмыжо шотышто, пашам саемдаш да чыла колхоз-шамыч пелен первичный комсомольский организаций-шамычым ышташ требоватла".

Тиде мемнам XVIII партийный с'ездын решенийжым илышыш пуртышаш верч эше чот кучедалаш обязатла, эл ончылно, партий ончылно комсомолын ответственностьшым эше кӱшкӧ нӧлта.

Комсомолын руководящий органже-шамыч XIX областной партийный конференцийын решенийжым кажне комсомолецлан, молодежьлан келгын умылтарышаш улыт. Но тиде тӱҥалтыш веле, **главныйже—конференцийын резолюцийжым илышыш пуртымаште активно полшаш.**

Кызыт райцентрласе комсомолец-шамычын да кустлаште комсомольский активын погынымашышт эртат. Нуно областной партийный конференцийын итогшо нерген вопросым обсуждатлат. 25 март гыч 1 апрель марте тиде вопрос денак первичный комсомольский организацийлаште погынымаш-шамыч эрталташ тӱҥалыт. Райком-шамычын пашаеҥышт погынымашлаште вопросым серьезно обсуждатлымашым, кӱкшӧ идейно-политический уровеньым, критика ден самокритикам кумдан шарымашым обеспечитлаш обязан улыт. Тидым погынымашлан сайын ямдылалтмаш да погынымашым вуйлатен моштымаш решатлат. Но тидат чыла огыл. Райкомын пашаеҥже-шамыч эреак первичный комсомольский организацийлаште лийшаш, нунылан конкретный полышым пуышаш улыт. Кызыт эн тӱҥ вниманийым шошо агалан ямдылалтмашке ойыраш кӱлеш. Шошо агалан сайын ямдылалтмаште да тудым образцово эртарымаште колхозын правленийже дене пырляк первичный комсомольский организацият тӱрыс отвечатла. Тидым колхозласе комсомольский организацийын руководительышт умлышаш улыт.

Шошо агалан ямдылалтме да тудым эртарыме годымак моло хозяйственный пашаланат, внутрисоюзный ден пропаганда пашаланат кугу вниманийым ойыраш кӱлеш. Пашан нине участка-шамычыштым мондаш нигузеат ок лий.

Мтуат уке, республикысе комсомольский организаций XIX областной партийный конференцийын решенийжым шуктышаш верч большевистски кучедалаш тӱҥалеш.

Йошкар знамян комсомольский группа

Нартас ял озанлык техникумын полеводческий отделенийысе IV курсын „А" группыштыжо 19 еҥ чыланат комсомолец улыт. Группышто начар тунемше иктат уке. Посна комсомолец-шамыч В. Индюков, Моргунов, Шабалина, Леухин да моло йолташ-шамычат чыла предмет денат „отлично" да „хорошо" отметка дене тунемыт.

Комсомолец-шамыч общественный пашаштат, моло группа дене таҥгастарымаште, активно участвоватлат.

„А" группа тунеммаште сай показательым ончыктымыжлан да общественный пашаште активно полшымыжлан переходящий йошкар знамым пеҥгыдын куча.

А. Богданов.

У комсомольский организаций

Але марте „Чодранур" колхоз (Шернур район) пелен комсомольский организаций уке ыле. Шукерте огыл Мустай лудмо пӧртын вуйлатышыже М. П. Тимофеев йолташ тиде колхозеш 8 еҥ дене комсомольский организацийым почо. Нунын кокла гыч 3 ӱдыр. Кызыт 3 еҥ комсомолыш пураш заявленийым пуэн.

И. Куклин.

ВКП(б) Марийский обкомын отчетный докладше почеш XIX Марийский областной партийный конференцийын резолюцийже гыч

ВКП(б) Марийский областной комитетын пашаже нерген Кушнарев йолташын докладшым колыштмек да обсуждатлымек, XIX Марийский областной партийный конференций ВКП(б) Марийский обкомын политический линийжым правильныйлан да практический пашажым удовлетворительныйлан признатла.

ВКП(б) XVIII с'ездын исторический решенийже-шамыч дене да Сталин йолташын указанийже-шамыч дене вооружитлалтше партийный организаций XVII ден XVIII областной партийный конференций-шамыч деч вара эртыше жапыште шке радамжым куштымо да пеҥгыдемдыме шотышто, партийный организацийым контрреволюционный троцкистско-бухаринский да буржуазно-националистический элемент-шамыч деч эрыктыме шотышто, нунын враждебный пашаштын последствийжым пытарыме шотышто да ВКП(б) областной комитетын ожнысо руководствыжын член ден кандидат-шамычын ВКП(б) гыч лукмо годым ыштыме перегибше-шамычым тӧрлатыме шотышто кугу пашам ыштен.

ВКП(б) XVIII с'ездын решенийже-шамыч дене келшышын шке пашажым перестроитлен, Марийский партийный организаций кок пачаш утла кушкын, партийын Ленинын—Сталинын великий пашалан преданный улшо у еҥ-шамыч толыныт.

Партийный организаций отчетный периодышто руководящий республиканский да районный партийный, советский да озанлык пашалке практический пашаш кушшо, большевик-шамыч партийын пашаже верч, мемнан родинын умбакыжат пеледалташыже верч, советский калыкын пиалже верч кучедалаш моштымашыштым да кертмыштым ончыктышо 2.500 утла у еҥым выдвигатлен.

Шемер депутат-шамычын местный Советлашкышт сайлымаш партийный организацийын шемер-шамычын кумда массышт дене ойыраш лийдымын кылдалтмыжым эше ик гана ончыктыш, тидыже коммунист ден беспартийный-шамыч сталинский блокын чапле сеҥымаштыже раш выраженийым муын.

Партий XVIII с'ездын шындыме задачыже-шамычым да Сталин йолташын указанийже-шамычым разрешитлымаште, Марийский партийный организаций республикын озанлык, советский да культурный строительство областьыштыже ятыр кугу сеҥымаш-шамычым шуын.

Марийский АССР промышленностьын валовый продукцийже 1938 ийыште 14 процентлан, 1939 ийыште—37,5 процентлан кушкын.

Ял озанлык областьыште коллективизаций, машинизаций да колхоз-шамычын организационно-озанлык шотышто пеҥгыдемдыме пашаште у сеҥымаш-шамычыш шумо.

Ял озанлык коллективизаций озанлык шот дене 1937 ийыште 88 процент гыч 1940 ий 1 январьлан 92,3 процент марте, ӱдымӧ площадь шотышто 1937 ийыште 97,2 процент гыч 1940 ий 1 январьлан 98,8 процент марте кушкын. Марийский республикын колхозный пасулаштыже 1.228 трактор, 260 комбайн, 132 автомашина, 105 льнотеребилка да 245 молотилка пашам ыштат. Отчетный периодышто 5 у МТС-ым организоватлыме.

Тӱҥ культура-шамыч шотышто икияш ӱдымӧ планым 1938 ийыште 106,4 процентлан, 1939 ийыште 106,8 процентлан темыме. Кокияш ӱдымӧ планым 1939 ийыште 103,2 процентлан темыме.

Республикын ял озанлыкыштыже сеҥымаш-шамычым раш ончыктышылан 232 колхоз ден МТС-шамычын 1939 ийсе Всесоюзный ял озанлык выставкыште участвовать лымышт да ял озанлык выставка Главный комитетын эн сай колхоз ден МТС-шамычын кугу награда дене наградитлымыже лийын шога.

Промышленностьышто да ял озанлыкыште ыштыме сеҥымаш-шамыч шемер-шамычын материальный ден культурный уровеньым саемдымашке конденыт.

Чыла нине сеҥымаш-шамычыш ВКП(б) Центральный Комитетын да калык-шамыч великий вождь Сталин йолташын кечын вуйлатен да полшен шогымыштлан кӧра шумо.

1. Партийный конференций палемда: Марийский АССР-ын калык озанлыкше чумыр налмаште кушкын гынат, промышленность ий гыч ийыш производственный программым шуктен ок шого.

Местный да риковский промышленность, утларакшым, кумдан потреблятлыме предмет - шамычым ыштен лукмо да у местный производствым организоватлыме шотышто, поснак начар шаралтеш. Капиталовложений средствым удовлетворительно огыл кучылтмо (Марбумкомбинат, портышкемым йӧрышӧ фабрика да молат). Средствым кучылтмаште перерасход лиеден. Продукцийын качествыже верч, труд производительностьым нӧлталшаш да себестоимостьым волтышаш верч лушкыдын кучедалалтеш. Кадр-шамычым кушталмо шотышто, нуным производствеш пеҥгыдемдыме, стахановский движенийым, профессий совмещатлымашым, многостаночник - шамыч движенийым шарен шогымо шотышто, трудовой дисциплиным пеҥгыдемдыме нерген СССР СНК-ын, ВКП(б) ЦК ден ВЦСПС-ын 1938 ий 28 декабрьысе пунчалыштым шуктымо шотышто паша ситышын огыл ышталтеш.

ВКП(б) обком деч да чыла партийный ден хозяйственный организаций-шамыч деч конференций требоватла:

а) промышленностьышто идалыкаш производственный программым количественный да тыгак качественный показатель шотыштат безусловно шукташ. Капиталовложе-

(Умбакыже 2-шо страницыште).

ВКП(б) МАРИЙСКИЙ ОБКОМЫН ОТЧЕТНЫЙ ДОКЛАДШЕ ПОЧЕШ XIX МАРИЙСКИЙ ОБЛАСТНОЙ ПАРТИЙНЫЙ КОНФЕРЕНЦИЙЫН РЕЗОЛЮЦИЙЖЕ ГЫЧ

(Умбакыже)

ний средствым, перерасходым ыштыде, тӱрыс кучылташ;

б) у завод-шамычым правительствын установитлыме срокышто ыштен шуктымашым да эксплоатацийыш пуымашым обеспечиватлыше мера-шамычым ышташ;

в) местный, риковский да кооперативный промышленностьым, поснак верысе сырьевой ресурс гыч кумдан потреблятлыме предмет-шамычым (мебель, ате ӱзгар, обувь да молат) ыштен лукмо шотышто, чыла йӧн денат развиватлаш;

г) чодра промышленностьын шенгелан кодмашыжым пытараш. Чодрам телым ямдылымашын преимуществыжым максимально кучылташ да идалык мучко чодра ямдылымашым обеспечитлаш, чодраште механизацийым тичмашын кучылташ да шараш, чодра пашазе-шамычын постоянный кадрыштым ышташ. Вашке кушшо порода пушенге-шамычым куштымо планым темымашке шуаш, тыге чодрам руэн пытарыме да руэн шогымо площадьыште кумышо пятилетка мучашлан чодрам уэш шынден шукташ. Чодра озанлыкым упорядочитлымашке поснак вниманийым ышташ;

д) ыштен лукмо продукцийын качествыже верч, труд производительностьым нӧлталаш верч, себестоимостьым волтышаш верч кучедалмашым вияндаш;

е) производствышто кадр-шамычым куштымо да нуным производствеш пенгыдемдыме, стахановский движенийым, многостаночник-шамыч движенийым, профессий-шамыч совмещатлымашым шарен шогымо, пашашке ӱдрамашым кумдан шупшмо да трудовой дисциплиным пенгыдемдыме шотышто пашам саемдаш;

ж) партий обком ден Совнаркомлан Марбумкомбинатым сырье дене да пу дене кӱрылтде снабжатлен шогаш мера-шамычым ышташ поручитлаш;

з) скоростной строительство методым чыла йӧн денат пуртен шоген, строительный пашан кӱкшӱ качествышкыже да тудым шулдештарымашке шуаш тыршен, 1940 ийсе жилищно-коммунальный ден культурно-бытовой строительство планым темаш. Йошкар-Олам да районный центр-шамычым благоустроитлымашке поснак вниманийым ышташ.

2. Ял озанлык областьыште конференций ятыр кугу ситыдымаш-шамычым палемда: пырчан культура ден йытын урожайность але кызытат ӱлыкшӧ, ял озанлык паша ыштыме срок-шамыч шуялтыт, агротехнический мероприятий-шамыч государственный план ок шуктылт, республикысе шуко МТС-шамыч пашам путырак неудовлетворительно ыштат, республика мучко тракторный пашам планым 1938 ийыште 64,4 процентлан, 1939 ийыште 59,1 процентлан гына темыме. Пытартыш кок ий жапыште республикыште волылык вуй шот кугун шагалемын. Республика Наркомзем земельный орган-шамыч дене, поснак МТС-шамыч дене лушкыдын вуйлата. Южо районный партийный, советский организаций-шамыч внутриколхозный илышым вниклатлын огытыл, колхозный кадр-шамычым ситышын огыл внимательно подбиратленыт, нуным воспитатлышаш да пенгыдемдышаш верч кучедалын огытыл. Садлан ятыр колхозлаште ял озанлык артель уставым нарушатлымаш, тыгак руководящий колхозный кадр-шамычын текучестьышт уло.

ВКП(б) обком, горком, райком, советский ден земельный орган-шамыч деч конференций требоватла:

а) ял озанлыкым нӧлтымӧ шотышто партий XVIII с'ездын решенийже-шамычым вашке илышыш пурташ, урожайностьым нӧлталме государственный планым безусловно шукташ, колхоз-шамычым умбакыжат организационно-озанлык шотышто пенгыдемдаш, единоличник-шамыч коклаште нуным колхозыш шупшын шогышашлан политико-массовый пашам систематически ышташ;

б) „Колхоз-шамычын общественный мландыштым разбазариваний деч аралыме мера-шамыч нерген" ВКП(б) ЦК ден СССР СНК-н пунчалыштым илышыш пуртен шогымо шотышто контрольым вияндаш;

в) „Колхозлаште пырчан культура-шамыч ӱдымашым планироватлыме порядок нерген", „Колхозлаште сортовый пырчан культура-шамыч ӱдымашым планироватлыме нерген" ВКП(б) ЦК ден СССР СНК-н пунчалышт-шамыч основеш колхоз-шамыч дене вуйлатымашым перестроитлаш, правильный севооборот ыштымашым, колхозлаште сортовый семеноводствым ышташлан да урожайностьым нӧлталшашлан лийын пырчан культура-шамычым республикысе колхоз-шамычын правильно верандымыштым да утларак урожайный сорт-шамычым ойырен налмашыштым обеспечитлаш;

г) колхозлаште да МТС-лаште чыла ял озанлык пашам жапыштыже ыштен шогымашым да агротехнический мероприятий-шамыч планым тӱрыс шуктымашым обеспечитлаш, колхозлаште ефремовский агротехникым решительно пуртен шогаш. Колхоз ден МТС-шамычын шошо агалан ямдылалтмыштым вашке завершитлышашлан да шошо агам кӱкшӱ качество дене эртарышашлан мера-шамычым ышташ;

д) МТС-шамычын пашаштым решительно саемдаш. Трактор ден моло ял озанлык машина-шамычын пудыргымыштым да яра шогымыштым пытарен, тракторный паша планым кажне ийын кӱкшӱ качество дене шуктен шогымашым обеспечитлаш. Трактор ден моло ял озанлык машина-шамычлан систематический технический уходым организоватлаш. Механизаторский кадр-шамычым (тракторист, комбайнер, механик-шамычым да молымат) подбиратлыме, ямдылыме, выдвигатлыме да пашашке шогалтыме шотышто пашам саемдаш;

е) ял озанлык машина-шамычлан запасный ужашым республикыште ыштен лукташ йӧным кычалаш ВКП(б) обком ден Совнаркомлан поручитлаш;

ж) колхозно-товарный ферма-шамычым развиватлымашке да пенгыдемдымашке, кормовый базым пенгыдемдымашке поснак вниманийым ойырен, животноводствым развиватлыме планым шукташ. Волыкын ончымашым саемдаш. Племенной пашам вож гычак саемдымашым, животноводствын продуктивностьшо ден породностьшым нӧлталмашым обеспечитлаш.

Волыкын вӱта ден конюшня-шамычым ыштыме планым темаш;

з) технический культура-шамычын (йытын, кыне да молат) урожайностьыштым кугемдымашым обеспечитлаш;

и) республикыште овощеводствым, утларакшым ола воктенсе зоныштo, да садоводствым развиватлымашке вниманийым ойыраш;

к) шенгелан кодшо колхоз-шамычым организационно-пенгыдемдыме шотышто кӱлеш мера-шамычым ышташ, нунылан ончыл колхоз-шамыч уровеньыш лекташышт полшаш;

л) колхозлаште имньым сай кучылтмашке да тудым шошо агалан ямдылымашке поснак вниманийым ойыраш, чыла улшо имньым кычкыме ӱзгар да транспортный инвентарь дене тӱрыс обеспечитлаш;

м) ял озанлыкыште социалистический соревнований да стахановский движений дене кӱрылтде вуйлатымашым илышыш пурташ, стахановец-ефремовец-шамычын паша опытыштым колхозник - шамычын кумда массыштлан, МТС пашаен ден ял озанлык специалист-шамычлан пуэн шогымашым организоватлаш.

1940 ийыште республикысе чыла колхозлаште трудым звено дене организоватлымашым пуртымашке шуаш.

3. Конференций палемда: правительствын установитлыме 1939 ийлан государственный заготовка планым, поснак йытын-муш ямдылыме шотышто, темыме огыл. Уполнаркомзагын республикысе да районласе аппаратше пашам начар ышта.

Конференций кажне колхозын, колхозникын да единоличный озанлыкын государственный заготовка планым темымашыже верч партийный, советский ден хозяйственно-заготовительный организаций-шамычын ответственностьыштым нӧлталаш ВКП(б) обкомым, СНК-м обязыватла.

4. Конференций палемда: республикысе торговый аппаратын пашаже да товарооборотым шарымаш шемер-шамычын кушшо потребностьыштлан ятырак ок отвечатле да социалистический строительствын тӱҥ отрасльыже-шамыч деч шенгелан кодын шога.

Конференций ВКП(б) обком деч, партийный, советский да торгайыше организаций-шамыч деч республикыште торгайыме пашам решительно саемдаш, сатун ассортиментшым шарышаш верч, кумдан потреблятлыме сату дене торгайымашым шарышаш верч, торговый аппаратым жулик, проходимец да растратчик-шамыч деч эрыктен, торговый кадр-шамычым правильно подбиратлышаш, ямдылышаш да пашаш пенгыдемдышаш верч кучедалаш требоватла.

5. Сотнур, Оршанка, Кырык-Марий, Пектубай, Морко, Юрино районлаште средствым мобилизоватлыме планым эреак темен шогыдымыла палемден, партий обком ден республика Наркомфинлан нине район-шамычын финансовый паша дене шенгелан кодмашыштым пытараш обеспечитлыше мера-шамычым ыштыман.

Конференций ВКП(б) обкомым, Наркомфиным да чыла партийный ден советский организаций-шамычым ял озанлык налог нерген да поснак единоличный озанлык шотышто налог да моло обязательство-шамыч нерген законым строго шуктен шогаш, финансовый дисциплиным нарушатлымашым допускатлыде, бюджетым шуктен шогаш, средствым мобилизоватлыме планым темен шогаш обязыватла.

Партий обкомлан, Совнаркомлан, наркомат-шамычлан, озанлык организаций-шамычын руководительыштлан да партий райком-шамычлан предприятий-шамычын озанлык пашаштым эреак изучатлен шогаш да убыткым, бесхозяйственный йӧндарымашым пытараш да республика калык озанлыкысе чыла отрасльын финансовый озанлыкыштыже большевистский порядкым ыштен шукташ поручитлаш.

6. XVII областной партийный конференций ден шемер депутат-шамычын местный Советлашкышт сайлымашым эртарыме деч вара Совет-шамычын пашашт ятыр саемын, нуно озанлык да культурный строительство вопрос дене пашам утларак ышташ тӱҥалыныт, озанлык-политический задача-шамычым шуктышашлан верч нунын ответственностьыштат ятырак нӧлталтын. Но тидын дене пырляк ятыр местный Совет-шамыч промышленность, ял озанлык да чодра ямдылыме вопрос-шамычлан вниманийым эше ситышын огыл ойырен шогат, депутат-шамычым Совет-шамычын активный пашашкышт лушкыдын шупшыт.

Конференций ВКП(б) обком, СНК да местный партийный организаций-шамыч деч Совет-шамычын пашаштым решительно саемдаш, хозяйственно-политический задача-шамычым шуктышаш верч нунын ответственностьыштым нӧлталаш, шуктымашым эреак контролироватлен да проверятлен шогымашым установитлаш, советский кадр-шамычым идейно-политический воспитатлымашым организоватлаш, Совет-шамычын массовый пашаштым да нунын комиссийыштын пашаштым саемдаш требоватла.

7. Республикысе калык образований орган-шамычын пашам але кызытат неудовлетворительно ыштен шогат. Наркомпрос да тудын органже-шамыч тунемше-шамычын тунеммым чарнымашышт, ик группышто кок ийым шинчымаш да поснак русский огыл школлаште да утларакшым руш йылме да математика шотышто, неуспеваемость ваштареш кучедалмашке кӱлеш вниманийым огыт ойыро. Неграмотность ден малограмотностьым пытарен шуктымо огыл. Учитель-шамычым да тунемше-шамычым воспитатлымашке, учитель-шамычым заочно туныктымашке да калык образованийын кадрже-шамычым ямдылымашке вниманий шагал ойыралтеш.

Партийный конференций партий обкомлан, ВКП(б) райком-шамычлан да горкомлан кӱшта:

а) республикыште калык образований пашам саемдаш, кадр-шамыч ямдылымаште контролым обеспечитлаш, школлаште второгодничество ден неуспеваемостьым пытараш;

б) всеобщий обязательный обучений пашам лишыл жапыште саемдаш, 1940 ийыште республикыште неграмотность ден малограмотностьым пытарен шукташ;

в) республикыште высший учебный заведений-шамычым да научно-исследовательский пашам кечын вуйлаташ;

г) самодеятельный творческий кружок-шамычым, театр-шамычым

(Умбакыже 3-шо страницыште).

ВКП(б) МАРИЙСКИЙ ОБКОМЫН ОТЧЕТНЫЙ ДОКЛАДШЕ ПОЧЕШ XIX МАРИЙСКИЙ ОБЛАСТНОЙ ПАРТИЙНЫЙ КОНФЕРЕНЦИЙЫН РЕЗОЛЮЦИЙЖЕ ГЫЧ

(Умбакыже)

развиватлыме, кино ден радиом развиватлыме пашам виянгдаш.

8. Здравоохранений паша алят неудовлетворительный состоянийыште улеш. Наркомздрав да тудын органже-шамыч республикыште здравоохранений пашам вож гычак саемдаш кӱлмӧ нерген XVII областной партийный конференцийын решенийже гыч шканышт выводым ыштен огытыл. Инфекционный ден пеш заразный черланымаш вａштареш кучедалмашым начар организоватлыме. Социальный черым—трахомым тиде мартеат пытарыме огыл. Медицинский кадр-шамычым закрепитлыме пашам начар шындыме.

Конференций ВКП(б) обком ден Наркомздрав деч да чыла партийный ден советский организаций-шамыч деч здравоохранений пашам вож гычак саемдаш, чыла лечебный учреждений-шамычым квалифицированный кадр-шамыч дене комплектоватлаш да, нунылан пашам ышташ келшыше условийым ыштен, нуным закрепитлаш требоватла. Лишыл жапыште трахомым пытараш. Республикыште эпидемический черланымашым пытараш практический мероприятий-шамычым разработатлаш.

9. Пашан общий саеммыже годымак, профсоюз-шамыч массым коммунистически воспитатлыме пашам эше лушкыдын шарен шогат, трудовой дисциплиным пенгыдемдышаш верч да социалистический соревнований ден стахановский движенийым организоватлышаш верч лушкыдын кучедалыт, районный партийный организаций-шамыч профсоюзный организаций-шамычлан полышым шагал пуат.

Партийный конференций шемер-шамыч кумда массым воспитатлыме шотышто, трудовой дисциплиным пенгыдемдыме, стахановский движенийым, многостаночник-шамыч движенийым шарыме, сай стахановец-шамычын опытыштым передаватлыме, профессий-шамычым совмещатлыме, продукцийын качествыже верч кучедалмашке, кумышо пятилетний планым темымашке масса-шамычым мобилизовитлыме шотышто профсоюз-шамыч ончылан шындыме задача-шамычым шуктымаште нунылан кечын полшен шогаш ВКП(б) обкомлан, райком-шамычлан да горкомлан кӱшта.

10. Марийский республикысе комсомол отчетный жапыште ятыр кушкын (тиде жапыште 14.441 еҥым приниматлыме), идейно-политически пеҥгыдемын, хозяйственно-политический задача-шамычым разрешитлымаште утларак активно участвоватлаш тӱҥалын.

Туге гынат, комсомольский организаций-шамыч ВКП(б) XVIII с'ездын да ВЛКСМ ЦК-н пытартыш пленумжо-шамычын решенийышт основеш шке пашаштым пеш эркын перестраиватлат. Политико-воспитательный пашам, путыракшым колхозный молодежь коклаште, лушкыдын шындыме, первичный комсомольский организаций-шамычым чыла колхозлаште ыштыме огыл, школлан полыш ситышын ок пуалт да пионерский пашам вуйлатымаш лушкыдын шукталтеш.

Конференций ВКП(б) обкомлан, горкомлан да райком-шамычлан комсомолым вуйлатымашым виянгдаш, организационный вопрос-шамычым разрешитлымаште, путыракшым молодежьым да йоча-шамычым коммунистически воспитатлымаште комсомоллан систематически полшаш кӱшта.

Конференций ВЛКСМ обком деч да чыла комсомольский организаций-шамыч деч ВЛКСМ ЦК X пленумын решенийже-шамычым шукташ, комсомолын кушмыжо шотышто, путыракшым пашазе ден колхозный молодежь счетеш кушмыжо шотышто, пашам саемдаш да чыла колхоз-шамыч пелен первичный комсомольский организаций-шамычым ышташ требоватла.

11. ВКП(б) XVIII с'ездын шындыме задача-шамычым шуктен толмаште Марийский партийный организаций массовый оборонно-физкультурный организаций-шамычым пеҥгыдемдыме пашам ятыр ыштен манын партийный конференций палемда.

Военный отдел-шамыч пашаште инициатива ден активностьым ончыкташ тӱҥалыныт, но эше оборонно-физкультурный организаций-шамычын чын организаторышкышт савырнен огытыл; физкультурный движений республикысе шемер-шамычын массовый движенийышт эше лийын огыл.

Конференций ВКП(б) обком деч да чыла партийный организаций-шамыч деч военно-физкультурный организаций-шамычым чыла йӧн денат пеҥгыдемдаш, ВКП(б) райком-шамыч ден горкомын военный отделыштым массовый военно-физкультурный пашан чын организаторышкыжо савыраш, значкист, ворошиловский стрелок, лыжник, пулеметчик, гранатометчик-шамычым ямдылымаште пашам кумдан шараш, тиде пашашке запасысе комполитсоставым ушаш требоватла. Физкультурный движенийым шемер-шамычын массовый движенийыштым ышташ.

12. Конференций ВКП(б)-н у член ден кандидатше-шамычым приниматлыме пашан ятырак саеммыжым да первичный партийный организаций-шамыч шотын кушмыжым палемда (отчетный периодышто ВКП(б) членыш 1.056 еҥым да ВКП(б) кандидатыш 3.318 еҥым приниматлыме), тиде парторганизацийын умбакыже организационно пеҥгыдеммыже нерген, масса-шамыч дене связьын пеҥгыдеммыже нерген, шемер-шамычын политический активностьышт кушмо да пашазе-шамычын, колхозник-шамычын да интеллигенцийын ончыл слойыштын партийыш пурашлан ямде улмышт нерген ончыкта. Но тидын дене пырля конференций ятыр кугу ситыдымаш-шамычым палемда:

а) ӱдрамаш счетеш, коренной национальность населений счетеш, ведущий профессий пашаеҥ-шамыч, пашазе ден колхозник - шамыч, тракторист, комбайнер да моло счетеш партийный организацийын кушмашыже лушкыдын кая;

б) ВКП(б) членыш кандидат-шамыч дене пашам лушкыдын шындыме, нуно активный партийно-политический илышыш ситышын огыл шупшылалтыт;

в) ВКП(б) ятыр райком - шамыч первичный парторганизаций-шамычым оперативно огыт вуйлате, пашаште практический полышым нунылан шагал пуат.

Конференций ВКП(б) обком, горком, райком-шамыч да чыла первичный партийный организаций-шамыч деч ВКП(б)-н у член ден кандидатше-шамычым приниматлымаште ситыдымаш-шамычым кызытак пытараш, уставым да партийыш индивидуально ойырен налмаш принципым пеш строго соблюдатлымашым обеспечитлаш, Ленин—Сталин партийын пашажлан преданный, пашаште чынак проверятлыме еҥ-шамычым гына партийыш приниматлаш, тидын годым ӱдрамаш-шамычым, ведущий профессий пашазе-шамычым, тракторист, комбайнер-шамычым, колхозный активым да интеллигенцийым партийыш приниматлымашке поснак вниманийым ойыраш, парторганизаций кушмашым регулироватлыме вопрос-шамыч дене эреак заниматлаш требоватла.

Конференций ВКП(б) горкомым, райком-шамычым да первичный партийный организаций-шамычым партийыш угыч приниматлыме-шамыч дене пашам виянгдаш обязыватла. Кандидат гыч ВКП(б) членыш жапыште приниматлашлан мерым ышташ, чыла самырык коммунист-шамычым активный партийно-массовый пашашке ушаш, нунын идейно-политический кушмашыштым обеспечитлаш. Первичный партийный организаций-шамычым вуйлатымашым саемдаш, нунын пашаштым систематически проверятлаш да нунылан практический полышым пуэн шогаш.

Конференций ВКП(б) обкомым да чыла парторганизаций-шамычым партийный погынымаш - шамычым коммунистический воспитанийын подлинный школыжым ышташ, тушто коммунист-шамыч пашам ыштыме большевистский стильлан, организованностьлан да дисциплинылан тунемшаш улыт манын обязыватла.

13. ВКП(б) XVIII с'ездын решенийже-шамыч основеш ВКП(б) обкомын, райком-шамычын да горкомын аппаратыштым перестроитлыме деч вара кадр-шамычым подбиратлымаште, выдвигатлымаште да шогалтылмаште паша саемын, но руководящий пашаеҥ-шамычым воспитатлымаште да закрепитлымаште, выдвигатлашлан резервым ыштымаште паша шагал ышталтеш, наркомат-шамычын, хозяйственный организаций ден учреждений-шамычын кадр ямдылыме пашашт лушкыдын контролироватлалтеш.

Конференций обком, горком да райком-шамыч деч требоватла:

а) кадр-шамычым подбиратлыме, нуным выдвигатлыме да пашаш шогалтылме шотышто партий XVIII с'ездын решенийже-шамычым да Сталин йолташын указанийже-шамычым илышыш пуртымаште кечын пашам ышташ;

б) кадр-шамычым коммунизм духеш воспитатлыме пашам вож гычак саемдаш, вуйлатымаште кадр-шамычым большевистский стильлан туныкташ, посна руководитель ден рядовой пашаеҥ-шамычын сай паша опытыштым печать, совещаний да моло гоч изучатлымашым да передаватлымашым организоватлаш;

в) номенклатурный должность-шамычым кызытак комплектоватлен пытараш. Выдвигатлашлан резервым ышташ, резерв дене систематический пашам ышташ;

г) наркомат-шамычын, хозяйственный организаций ден учреждений-шамычын кадр подбиратлымыштым, выдвигатлымыштым, пашаш шогалтылмыштым, ямдылымыштым да угыч туныктымашыштым контрольыш налаш да кадр-шамыч дене пашам ыштымашыштышт нунылан кечын полышым пуэн шогаш.

14. Партийный конференций ВКП(б) ЦК-н 1938 ий 14 ноябрьысе пунчалже основеш марксизм-ленинизм пропагандым перестроитлымаште кугу пашам ыштыме манын палемда. Партийно-советский кадр-шамычын да партийный интеллигенцийын ятыр ужашышт Марксын—Энгельсын— Ленинын—Сталинын революционный теорийжым овладеватлымаште упорно пашам ышта. Печатный пропагандын рольжо нӧлталтын.

Туге гынат, партийный пропагандым шындымаште алят кугу ситыдымаш-шамыч улыт. Коммунист, комсомолец-шамычын да беспартийный интеллигенцийын посна ужашышт политический самообразованийын нимогай формышкыжат тидын марте вовлекатлалтын огытыл але „ВКП(б) историй краткий курсын“ первый главаже-шамычым лудмаш дене ограничиватлалтыныт.

Партийный организаций-шамычын южо руководительышт коммунист-шамычын политический самообразованийыштым вуйлатымаш деч шке кораҥыныт, марксизмын-ленинизмын основыжо-шамычым усвоитлыме нерген уставной требований-шамычым партий член ден кандидат-шамычын да первыяк руководящий активын кузе шуктымыштым огыт проверятле.

Лекций ден консультаций-шамычын качествышт ӱлыкшӧ лийме случай-шамычат улыт, партий историйым изучатлыме южо кружок-шамыч пашам начар ыштат. 1940 ий марте марий йылме дене лекций-шамыч лудалтын огытыл.

Конференций ВКП(б) обком, горком да райком-шамыч деч ВКП(б) ЦК-н 1938 ий 14 ноябрьысе да 1939 ий 16 августысо пунчалже-шамыч основеш марксизм-ленинизм пропагандым вуйлатымашым решительно саемдаш, марксизмын-ленинизмын основыжо-шамычым усвоитлыме нерген ВКП(б) уставын требованийже-шамычым коммунист-шамыч да первыяк руководящий партийный активын кузе шуктен шогымыштым кечын контролироватлымашым организоватлаш, ВКП(б) историйым чыла коммунист-шамычын да пӱтынь беспартийный интеллигенцийын изучатлымыштым организоватлаш требоватла. Конференций марксизмым-ленинизмым пропагандироватлымаште комсомолым вуйлатымашке парторганизаций-шамычын вниманийыштым савыра. Марксизм-ленинизм пропагандын качествыжым решительно саемдаш, ВКП(б) историйым самостоятельно изучатлыше-шамычлан полшымаште парткабинет-шамычын организоватлыше рольыштым виянгдаш. Парткабинет-шамычын пашаштым первичный партийный организаций-шамыч дек лишемдаш, лекций, консультаций-шамычым, опытым вашталтыме совещаний-шамычым да теоретический собеседований-шамычым систематически эртараш.

15. Шемер-шамычым коммунистически воспитатлыме нерген ВКП(б) XVIII с'ездын шындыме задача-шамычым решатлымаште Марийский парторганизаций населений коклаште агитацийым организоватлыме да шарыме пашам ятыр ыштен манын партийный конференций палемдя.

Но агитационно-массовый паша текущий хозяйственно-политический задача-шамыч дене эше ситышын огыл сочетатлалтеш, ше-

(Мучаш 4-ше страницыште).

ВКП(б) Марийский обкомын отчетный докладше почеш XIX Марийский областной партийный конференцийын резолюцийже гыч

(Мучаш)

мер депутат-шамычын местный Советлашкышт сайлымашым эртарыме деч вара тиде пашам лушкемдымаш уло, агитатор кадр-шамычым пӱтынек закрепитлыме огыл, верлаште агитатор-шамыч дене паша лушкыдын ышталтеш.

Конференций ВКП(б) обком деч да чыла партийный организаций-шамыч деч требоватла: шемер депутат-шамычын местный Советлашкышт сайлыме жапыште ыштыме агитационный пашан успехше-шамычым закрепитлаш, агитатор кадр-шамычым аралаш, нунын теоретический ден политический кушмашышт шотышто систематически пашам организоватлаш, избирательный участкыласе агитпункт-шамычым пӱтынек арален кодаш, пӱтынь агитационный пашам партийный, советский профсоюзный да хозяйственный организаций-шамыч ончылно шогышо конкретный хозяйственно-политический задача-шамыч дене келыштарен ышташ, шемер-шамычым труд дек социалистический отношений да Ленин—Сталин партийын пашажлан преданный улмаш духеш нойыде воспитатлаш, антирелигиозный пропагандым, путыракшым ӱдрамаш-шамыч коклаште, ыштымашке поснак вниманийым ойыраш, пашазе ден колхозник-шамыч коклаште научно-популярный ден антирелигиозный лекций-шамычым шукемдаш, антирелигиозный пропаганда вопрос-шамычым да СВБ пашам аклыдымашым тӱрлынат пресекатлаш, СВБ районный совет ден первичный организаций-шамычын пашаштым виянгдаш.

16. Конференций республиканский ден районный газета-шамычым обязыватла: партийный пашан опытшым шкеныштын страницылаштышт кумданрак освещатлаш, партийный ден озанлык пашан ситыдымашышт нерген вопрос-шамычым пӱсынрак шындаш, XVIII партийный с'ездын да ВКП(б) ЦК-н 1939 ийсе майский Пленумжын решенийже - шамычым шуктышаш верч, промышленность ден ял озанлыкыште социалистический соревнований ден стахановский движенийым шарышаш верч, кеч могай климатический условийыштат кӱкшӱ урожайым налмашке колхозник-шамычын вниманийыштым мобилизоватлышаш верч, колхозлаште общественный животноводствым развиватлышаш да шемер масса-шамычын материальный ден культурный уровеньыштым умбакыже нӧлталшаш верч боевойын кучедалаш. Промышленностьын, ял озанлыкын стахановецыштым газетыште участвоватлаш кумдан шупшын шогаш, рабселькор-шамычын да пырдыж газета-шамычын редакторыштын совещанийыштым периодически эртараш да нунын тунеммашыштым организоватлаш.

Конференций ВКП(б) обком ден райком-шамыч деч районный ден пырдыж газета-шамычым систематически вуйлаташ требоватла.

17. Конференций решений-шамыч шукталтмым проверятлымашым ситышын огыл организоватлыме манын палемда.

Конференций чыла партийный организаций - шамыч деч ВКП(б) XVIII с'ездын решенийже-шамычын, ВКП(б) ЦК-н майский Пленумжын решенийже-шамычын да партий ден правительствын моло директивыштын да шкенжын решенийже-шамычын шукталтмышым проверятлымашым виянгдаш требоватла.

18. Партийын XVIII с'ездыштыже Сталин йолташын пумо указанийже-шамычым шукташ конференций ВКП(б) обкомым, горкомым да райком-шамычым обязыватла:

„Руководящий орган-шамычын руководящий пашаштым эре утларак оперативныйым да конкретныйым, эре шагалрак заседательскийым да канцелярскийым ыштышлан нуным низовой паша дек лишемдаш".

19. Первичный ден районный партийный организаций-шамычын отчетно-сайлымаш погынымашышт кӱкшӱ идейно-политический уровеньыште, исключительный единодуший ден большевистский деловитость дене эртеныт. Коммунист-шамыч руководящий партийный орган-шамычын деятельностьыштым чот критиковатленыт, ситыдымаш ден йоҥылыш-шамычым тӱжвак луктыныт, кугу созидательный пашалан итогым ыштеныт да Ленинын—Сталинын пашажлан да калык-шамыч вождь Сталин йолташлан шкеныштын мучашдымын преданный улмыштым ончыктен пуэныт.

Кадр-шамыч дене пашам научно большевистски шындымаш ошовеш, Марксын—Энгельсын—Ленинын — Сталинын революционный теорийжым овладеватлыме ошовеш, массово-политический пашам озанлык задача-шамычым шуктымаш дене сочетатлен, критика ден самокритикым шарен, революционный бдительностьым нӧлталын, Марийский партийный организацийысе большевик-шамыч партий XVIII с'ездын шындыме задача-шамычым успешно шуктат да ВКП(б) Центральный Комитет ден великий вождь Сталин йолташ йыр эше чакырак сплотитлалтыт манын XIX областной партийный конференций пенгыдын ӱшана.

Комсомольский организацийын инициативыже дене

Ты марте „Патыр" колхоз (Морко район) чодра ямдылыме планым эреак срыватлен шоген, идалыкаш планым иканат темен огыл. Тений тиде паша дене комсомольский организаций чот заниматлен. Комсомолец-шамыч да колхозник-шамыч коклаште социалистический соревнованийым организоватлен, чодра паша нерген ятыр гана комсомольский ден колхозный собраниеш вопросым шынден. Пашам тыге ыштыме дене колхоз 1939—40 ий сезонысо чодра ямдылыме планым 100 процентлан темен.

Комсомолец-шамыч чодра пашаште примерым ончыктеныт. Теве комсомолец Новиков йолташ кечаш нормым эреак 250 процентлан темен.

В. М. Иванов.

Морко район, Шиньша сельсовет, „Патыр" колхоз.

ПЫРДЫЖ ГАЗЕТА ПОЛШЫШ

„У корно" колхозышто (Параньга район) „Урожай верч" пырдыж газета лекташ тӱҥалме деч вара, колхозник-шамыч коклаште труддисциплина пеҥгыдеммаш поснак койын шога. Газета лекме деч ончыч колхозышто стахановский метод дене паша ыштыше пеш шагал ыле, дисциплинат лушкыдо ыле. Кызыт стахановец-шамыч койын кушкыт (Малинин, Ф. И. Иванов да моло).

Нуно пашаште образецым ончыктат.

Тиддеч посна пырдыж газета шошо агалан ямдылалтмаштат кугун полшыш. Газета гоч критиковатлыме деч вара, колхоз ял озанлык инвентарьым тӱрыс ремонтироватлен. Ӱдышаш пырчымат сортироватлен, сорт дене посна оптен шындыме.

Колхоз пашаште кугу полышым пумыжлан пырдыж газетам колхозник-шамыч моткоч аклат.

К. Рельцов.

„У корно" колхоз, Параньга район.

„У КОРНО" КОЛХОЗЫН КУШМЫЖО

Шалтык эҥер воктене „У корно" колхозын пасужо кумда верым налын шарлен кая. Тиде эҥер вoктенак умбакыже моло колхоз-шамычат улыт. Но „У корно" колхоз моло деч поснак ойыртемалт шога. Тиде колхоз 1929 ийыште 7 озанлык дене организоватлыме, кызыт 79 озанлыкыш шуын.

11 ий жапыште „У корно" колхоз пеш кугун ончык каен да кызытат эреак ончыко каен шога. Шуко строительство ышталтын, урожай кугемын, животноводство пашат саем толеш, колхозник-шамычын илышышт уланеш да культуранеш.

Эҥерын пурла серыштыже колхозын чапле конный дворжо уло. Тиде конюшньышто 74 вуй имне шога. Имне - шамычым ончышо стахановец А. Ишымбаев йолташ ынде 5 ий пашам ышта. Тудын пукшымо имне-шамыч чыланат сай упитанностян улыт. Тылет посна Ишымбаев йолташ ик имньым Йошкар Армийлан пукшен ямдылен.

Колхоз молочно-товарный, овце-товарный да кролиководсческий ферма-шамычым иметла. Тиде фермылаште 15 вуй ушкал, 121 вуй шорык да 80 кролик уло. Тылеч посна колхозын мӱкш отарже уло. Туштo 48 омарта мӱкш шотлалтеш.

Кинде опташлан кум складым ыштыме. Тыгак клуб, школа улыт.

Колхозын кермыч заводшо ий еда 15.000 теҥге доходым пуа. Заводышто 24 еҥ пашам ышта. Нунын кокла гыч ятыр сай специалист-шамыч кушкыныт. Теве А. Абдреев йолташ 7 ий качественниклан пашам ышта. Тудо шке пашажым сайын овладеватла да кӱкшӧ качествян кермыч-шамычым выпускатла.

Агротехникым илышыш пуртымо дене колхозник-шамыч кӱкшӧ урожайым налыт. Кодшо кум ийыште кажне гектар гыч 19 центнер дене пырчан культура шочын. Тиде кум ий жапыште колхозник-шамычын трудодняштлан кажне ийын 7 килограмм дене шурно логалын.

Колхозна 1939 ийыште Всесоюзный ял озанлык выставкыште участвоватлыш. Выставочный комитет тудым 5000 теҥге окса дене, мотоциклет дене да II степенян диплом дене премироватлен.

Колхозник-шамыч кокла гыч ятыр еҥ советский учрежденийыште, организацийыште да заводлаште специалистлан пашам ыштат. 8 еҥ учительлан, 2 еҥ ФЗУ школым пытарен, кызыт заводышто ыштат. Тылеч посна колхозын сай кадрже-шамыч кушкыт. Теве колхозын счетоводшо Р. Тукбаев йолташ счетоводство пашам сайын шынден. Пашам образцово ыштымыжлан колхоз правлений 200 теҥге окса дене премироватлен.

Колхозник-шамыч государственный обязательствым тӱлымаште сельсовет кӧргыштӧ ончыл верым налын шогат. Финпланым срокыштыжо темымылан колхозна сельсовет деч переходящий йошкар знамям получаен.

Шошо агалан ямдылалтмашым колхоз председатель А. Шангареев йолташ сайын организоватлен. Урлыкашым чыла культура денат ситышын сортироватлен кукшо верыш оптымо, ял озанлык машина ден инвентарьым ремонтироватлыме. Бригада-шамычым 6 постоянный звенолан шелме.

Урожайым нӧлталшаш верч колхоз чот кучедалеш. Телым пасушко 455 воз терысым шупшыктымо, 16 центнер кайык терысым, 35 центнер ломыжым поген кукшо верыш оптымо. 90 гектар участкеш лум кучымашым ыштыме.

1940 ийыште кӱкшӧ урожайым налшаш верч да чыла озанлык пашам сайын эртарышаш верч „У корно" колхоз „Сигнал" колхоз дене соревноватла.

У. Т. Атнакаев.

Башкирский АССР, Шаранский район.

Удобренийын значенийжым аклат

Кӱкшӧ урожайым налшаш верч кучедалмаште удобрений пеш кугу полышым пуа. Тидым умлен „Чобык" колхозын (У-Тор'-ял район) колхозникше-шамыч удобрений ямдылымашке кугу вниманийым ойыреныт. Пасушко 500 тонн торфым, 300 воз терысым лукмо. Местный удобрений погымашат сайын кая. 27 центнер ломыж ден 8 центнер кайык терысым поген кукшо верышке оптымо.

Удобрений ямдылымаште В. У. Сапаев, М. Шабалина, Н. Ефремова йолташ-шамыч активно участвоватлат.

Кызыт колхоз минеральный удобрений шупшыктымашым организоватлен.

П. И. Кошкин.

Отв. редактор—
К. А. ЛЕНСКИЙ.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, № комнаты 69—70, № телефона 90.
Упол. Главлита МАССР А—266. Йошкар-Ола, 1-ая типография Маргосиздата.